

Promo-LEX condamnă furtul de imagine și construirea paginilor web fantomă pentru "Ziarul de Gardă" și "Deschide.md"

☒ Asociația Promo-LEX sprijină "Ziarul de Gardă" și se alătură demersului adresat autorităților de a investiga și a elucida cazul de uz de fals și furt de imagine și identitate prin crearea site-lui fantomă ziaruldegardă.com pentru a distribui informații scrise de autori anonimi sau furate de pe alte pagini web.

De asemenea, cerem elucidarea cazului privind clonarea portalului de știri Deschide.md prin platforma on-line deschide.ru, care utilizează un nume de domen asemănător și logo-ul Deschide.md, și conține o arhivă de emisiuni TV de la mai multe posturi TV din Republica Moldova și din România.

Promo-LEX consideră aceste practici ca fiind nocive pentru mass-media din Republica Moldova, cauzând prejudicii consumatorilor de presă online, și care au drept scop să decredibilizeze instituțiile media vizate.

Libertatea de exprimare în regiunea transnistreană în anul 2016 – Studiu Promo-LEX

La 17 februarie 2017, Asociația Promo-LEX a organizat un panel de discuții cu tema: [“Libertatea de exprimare în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”](#). Dezbaterile au pornit de la prezentarea constatărilor unui Studiu realizat de Asociația Promo-LEX.

Potrivit constatărilor acestuia, în regiunea transnistreană nu există o *normă* specială cu privire la libertatea de exprimare, însă separat, unele *norme* locale reglementează anumite aspecte ce țin de libertatea de exprimare. În realitate, deși această libertate este garantată, implementarea ei nu este asigurată juridic sau instituțional. Important este faptul că așa numita *Constituție a RMN* nu garantează locuitorilor dreptul de a recepționa și disemina anumite informații. Pe această cale, sunt limitate și drepturile locuitorilor de a solicita informații despre activitatea instituțiilor publice spre exemplu.

În anul 2016, mass-media locală dar și rețelele de socializare rămân a fi cele mai importante mijloace de exprimare și surse de informare pentru segmentul de populație interesat în a căuta informații și opinii alternative, însă acestea au continuat a fi persecutate. Noțiunea de rețea de socializare (de ex: forumuri online) nu este reglementată și nici exprimarea opiniilor pe internet, fapt care face vulnerabilă funcționarea lor fără obstacole. Astfel, din 2012 rămân blocate cel puțin 16 site-uri informaționale (dniester.ru, tiras.ru, rodinapmr.ru, forum.pridnestrovie.com, forum.dnestra.com, openpmr.info, nistru.net, etc), iar pe parcursul anului 2016 au fost înregistrate mai multe cazuri de persecutare a persoanelor pentru critică adusă în adresa

administrației de facto a regiunii transnistrene.

Tot în 2016, în acest teritoriu, a fost introdusă pedeapsa penală pentru negarea rolului pozitiv al Misiunii rusești de menținere a păcii, de fapt experții au interpretat norma drept un instrument de persecutare a oricăror mesaje sau opinii exprimate în regiune cu caracter critic la adresa intereselor sau și a reprezentanților Federației Ruse[1]. Inițiativa administrației de facto a fost argumentată prin faptul că, în societate, au apărut tot mai multe discuții legate de eficiența Misiunii de pacificare și lipsa oricăror schimbări pentru populația regiunii.

Prevederile internaționale și naționale privind drepturilor omului obligă garantarea lor pe întreg teritoriul național. Cu toate acestea, una dintre provocări rămâne modul și mecanismele de asigurare a drepturilor și libertăților fundamentatele în zonele lipsite de acest control, așa numitele “zone de conflict” sau regiuni cu regimuri de facto. Până în prezent, administrația de la Tiraspol a ignorat eforturile depuse de comunitatea internațională și societatea civilă de a monitoriza și a se implica eficient în apărarea drepturilor omului din acest spațiu.

“Garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului este obligația oricărei autorități fie de jure sau de facto. Administrația de la Tiraspol trebuie să accepte dialogul privind drepturile omului și să întreprindă măsuri pentru asigurarea respectării acestora, fie că este vorba despre dreptul la viață, acces la informații sau libertatea de exprimare”, susține Ion Manole, Director Executiv Promo-LEX.

Studiul Promo-LEX este disponibil [aici](#).

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului: „Promovarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, implementat de Asociația Promo- LEX, cu suportul financiar al National Endowment for

Democracy (NED).

Pentru detalii contactați Carolina Bondarciuc, Ofițer de comunicare: tel. 022/45 00, GSM: 060280980, e-mail: pr@promolex.md .

[1] <http://www.vspmr.org/file.xp?file=41706>

Promo-LEX: Adoptarea Legii „Big Brother” în actuala variantă va afecta grav dreptul la viața privată și libertatea de exprimare

Ieri 14 februarie 2017, a avut loc o nouă dezbatere publică a proiectului de lege nr. 161 pentru modificarea și completarea

ea unor acte legislative (cunoscut și ca Legea „Big Brother”).

Evenimentul a devenit o platformă de discuții între societatea civilă, autorități și sectorul privat, fiecare având posibilitatea să își expună părerea despre proiectul de lege care extinde și înăsprește controlul organelor de drept asupra spațiului informațional. Ulterior, concluziile dezbaterilor au fost făcute publice în cadrul unei conferințe de presă, la care au participat Vadim Vieru, Promo-LEX, Nadejda Hriptievschi, CRJM, Ana Chirița, Asociația Națională a Companiilor TIC din Moldova, Alina Radu, Ziarul de Gardă și Veaceslav Bădărău, Centrul de Combatere a Crimelor Cibernetice al IGP al MAI. Video [aici](#).

Discuțiile au pornit de la prezentarea unei [opinii juridice](#) elaborate de către Centrul Internațional de Drept Necomercial (ICNL) [\[1\]](#), la solicitarea Asociației Promo-LEX. ICNL este îngrijorat de faptul că Proiectul de lege conține prevederi care ar putea avea drept efect inducerea "stării de frică" în ceea ce privește libertatea de exprimare și dreptul la viața privată. În forma sa actuală, **Proiectul de lege încalcă standardele internaționale ce garantează aceste drepturi fundamentale**. Principalele îngrijorări sunt următoarele: motive vagi pentru blocarea paginilor web, lipsa controlului judiciar pentru unele măsuri de investigație și lipsa protecției pentru denunțatori sau jurnaliști. Vedeți textul opiniei ICNL [aici](#).

În cadrul dezbaterii au fost discutate și concluzii din [opinia CRJM](#) și [opinia comună a Comisiei de la Veneția și Consiliului Europei](#) cu privire la proiectul de lege nr. 161 (disponibilă în engleză deocamdată), care de asemenea au atenționat la o serie de prevederi problematice din proiect care necesită a fi modificate sau excluse. În special, s-a atenționat despre acordarea drepturilor extrem de largi organelor de drept pentru interceptarea și investigarea datelor informatice, în prea multe tipuri de infracțiuni, prevederea măsurilor generale de supraveghere, care sunt ineficiente, costă bani și încalcă nejustificat dreptul la viața privată. Sectorul

privat, reprezentat de mai mulți furnizori de servicii, au constatat limbajul vag din mai multe prevederi ale proiectului, care vor fi dificil sau chiar imposibil de implementat în practică.

Organizatorii evenimentului rămân ferm convinși că adoptarea Proiectului de lege în actuala variantă va afecta grav dreptul

la viața privată și libertatea de exprimare.

“La această etapă având în vedere multiplele opinii critice aduse Proiectului de lege, considerăm că acest Proiect trebuie să fie transmis autorului

pentru a fi îmbunătățit, în cadrul unui proces consultativ în care să fie implicați și reprezentanții societății civile, mass-media și domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor”, a declarat Vadim Vieru, avocat Promo-LEX. Totuși, în cazul în care proiectul nu va fi transmis autorului pentru o nouă redacție, participanții la dezbateri au solicitat Parlamentului să asigure un proces de consultare publică a proiectului de lege nr. 161. În special, s-a solicitat publicarea noii versiuni a proiectului, modificat în baza opiniilor primite până acum, acordarea unui timp rezonabil societății civile și mediului privat pentru prezentarea opiniilor asupra noii versiuni și organizarea dezbaterilor publice până la prezentarea proiectului modificat nr. 161 spre dezbateri în forul legislativ.

Președintele Comisiei parlamentare „Comisia securitate națională, apărare și ordine publică” din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, dl. deputat Roman Boțan a asigurat

participanții la dezbateri că toate recomandările vor fi luate în considerare în procesul de revizuire a proiectului nr. 161 și Comisia securitate națională, apărare și ordine publică va asigura consultări publice în format larg până la prezentarea proiectului nr. 161 spre dezbateri în Parlament.

Amintim că Proiectul de lege a fost adoptat de Guvern la 30 martie 2016, la scurt timp a fost publicat Apelul societății civile care și-a manifestat îngrijorarea față de consecințele negative asupra drepturilor fundamentale ale omului care ar putea apărea în urma adoptării acestuia. Apelul poate fi consultat [aici](#).

Pentru detalii contactați Carolina Bondarciuc, Ofițer de comunicare: tel. 022/45 00, GSM: 060280980, e-mail: pr@promolex.md.

---

[1] Centrul Internațional de Drept Necomercial (ICNL) este o organizație internațională necomercială ce facilitează și susține dezvoltarea unui mediu propice pentru societatea civilă și participarea civică. ICNL oferă asistență tehnică, cercetare și educație pentru a susține elaborarea unor legi și sisteme de reglementare adecvate pentru organizațiile societății civile din întreaga lume. Pentru mai multe informații vizitați: <http://www.icnl.org>

DOC – [Opinia ICNL cu privire la proiectul de lege nr. 161 pentru modificarea și completarea unor acte legislative \(legea „Big Brother”\)](#)

Tinerii din 6 localități au discutat despre votul conștient

Peste o două sute de tineri din Comrat, Bălți, Călărași, Cahul, Edineț și Coșnița au participat la campania "ALEGE gândirea critică". Campania de informare despre dreptul de a alege și de a fi aleși s-a desfășurat în perioada 7-10 februarie 2017 și a fost organizată de Asociația Promo-LEX în contextul Zilei

Internațională a Alegerilor.

Scopul campaniei a fost informarea tinerilor despre principiile de bază ale alegerilor libere, precum și despre rolul implicării lor atât ca alegători, cât și ca cetățeni în dezvoltarea comunităților locale și nu numai. De asemenea, tinerii au discutat despre legea finanțării partidelor politice de la bugetul de stat și despre necesitatea de monitorizare și responsabilizare a actorilor politici.

Astfel, campania a cuprins prezentări și discuții cu experții Asociației Promo-LEX și proiecție de film, în vederea dezvoltării spiritului critic al tinerilor, dar și determinarea acestora de a identifica idei și/sau soluții de creștere a gradului de implicare.

Opinie juridică cu privire la excluderea de pe pagina Portalului Național al Instanțelor de Judecată a unor informații despre cauzele aflate în procedură

Începând cu luna ianuarie 2017, paginile web ale instanțelor naționale de judecată sunt în mentenanță. Conform mențiunii făcute pe Portalul Instanțelor de Judecată [\[1\]](#), acțiunea de mentenanță are loc în vederea ajustării portalului la Legea nr. 76 din 21 aprilie 2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești.

Odată cu acțiunea de mentenanță, a fost încetată posibilitatea de a identifica prin intermediul motorului de căutare a portalului informație cu privire la ședințe, hotărârile instanței, încheierile instanței în baza numelui și prenumelui persoanei fizice sau denumirii persoanei juridice.

La 3 februarie 2016, pe pagina Ministerului Justiției a fost publicat un comunicat de presă, prin care instituția publică comunică că în ultima perioadă tot mai mulți cetățeni ar fi adresat obiecții privind încălcarea drepturilor legale prin publicarea numelor acestora pe portalul instanțelor de judecată, fără a face trimitere însă la un număr concret de plângeri sau tendințe. Potrivit Ministerului Justiției, cetățenii ar fi invocat prevederile Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal care, în opinia acestora, le sunt încălcate atunci când numele lor, sunt publicate în calitate de justițiabili, în documentele publicate pe portalul instanțelor de judecată. Ministerul

Justiției sugerează că la necesitate, căutarea acestora va putea fi realizată în dependență de numărul dosarului atribuit în instanță și procedura de examinare. Compartimentul nu permite căutarea în dependență de numele și prenumele părților în proces, în scopul asigurării protecției datelor cu caracter personal[2].

Asociația Promo-LEX consideră că Ministerul Justiției și Agenția de Administrare a Instanțelor de Judecată **interpretează extensiv** prevederile Legii nr. 133 cu privire la protecția datelor cu caracter personal, iar referințele făcute la situația că, publicarea numelui și prenumelui ar încălca drepturile persoanelor implicate în procesul de efectuare a Justiției sunt eronate.

În general, nu există temeiuri legale pentru a nu publica pe paginile web ale instanțelor de judecată informații care ar conține numele, prenumele persoanelor implicate în procesul de efectuare a actului de Justiție. În acest sens, Codul de Procedură Penală (art. 18), Codul de Procedură Civilă (art. 23), Legea privind organizarea judecătorească, punctul 9 al Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul unic al instanțelor judecătorești stabilește principiul **publicității procedurilor**.

Vedeți mai jos textul integral al opiniei juridice elaborate de Promo-LEX.

DOC: [Opinie juridică cu privire la excluderea de pe pagina Portalului Național al Instanțelor de Judecată a unor informații despre cauzele aflate în procedură](#)

---

[1] <http://instante.justice.md/>

[2] <http://justice.gov.md/libview.php?l=ro&idc=4&id=3352>

Opinie juridică cu privire la Regulamentul Consiliului Superior al Magistraturii privind accesul în sediile instanțelor judecătorești

La 2 februarie 2017, a avut loc ședința publică organizată de Consiliul Superior al Magistraturii, pentru dezbaterile modificărilor la Regulamentul privind accesul în sediile instanțelor judecătorești. Amintim că Regulamentul a fost adoptat la finele lunii septembrie anul trecut, fiind publicat în Monitorul Oficial din 21 octombrie 2016. Prevederile acestuia impun restricții de acces pentru cetățenii simpli în instanțe și la ședințele de judecată.

Promo-LEX consideră unele prevederi ca fiind abuzive printre acestea condiționarea accesului pentru cetățeni de prezentarea buletinului de identitate, la fel și condiționarea accesului pentru jurnaliști.

În cadrul ședinței reprezentantul Asociației Promo-LEX și alți participanți au formulat mai multe propuneri de modificare a Regulamentului, care considerăm necesare de a fi implementate ulterior de către membrii Grupului de lucru. Detalii despre toate modificările propuse de către Promo-LEX găsiți [aici](#).

În același timp, Promo-LEX recomandă ca pe viitor, în procesul

de elaborare a actelor normative, Consiliul Superior al Magistraturii să respecte prevederile Legii nr. 239 privind transparența în procesul decizional, principiile stabilite în art. 5 al Legii și art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

[DOC. Opinie juridică cu privire la Regulamentul Consiliului Superior al Magistraturii privind accesul în sediile instanțelor judecătorești.](#)

Casa Națională de Asigurări Sociale trebuie să înceteze imediat practica de sistare ilegală a plăților sociale pentru cetățeni care locuiesc în zona de securitate și beneficiază de plăți din fondurile nerecunoscute din regiunea transnistreană

În anul 2015, Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) a emis decizii de sistare a plăților sociale către unii cetățeni care locuiesc în mun. Tighina și alte localități din zona de securitate. Argumentele CNAS sunt – persoanele (cetățeni ai

Republicii Moldova) ar fi beneficiat de plăți sociale din fonduri nerecunoscute în regiunea transnistreană. În unele cazuri, CNAS a decis să rețină lunar câte 20 % din cuantumul pensiei până la scadența sumelor care ar fi fost recepționate neîntemeiat de către beneficiari de la reprezentanții administrației de facto din estul țării.

În cadrul acestor acțiuni, există și suspiciuni rezonabile că CNAS a transmis ilegal informații, inclusiv date cu caracter personal ale beneficiarilor, către administrația de facto, fără avea o astfel de autorizare în acest sens. Din materialele existente rezultă că schimbul de date cu caracter personal a avut loc între CNAS și *Centrul de asigurare socială și al ocrotirii sociale din orașul Tighina*, controlat de administrația de facto din or. Tiraspol.

Asociația Promo-LEX a fost sesizată de persoane care au considerat că prin astfel de acțiuni drepturile lor au fost încălcate. Astfel, avocații Promo-LEX au contestat deciziile emise de CNAS și organele lor teritoriale prin care au fost sistate sau reținute unele plăți sociale. Deciziile au fost contestate în instanța de judecată.

Prin hotărârile judecătoreiei s. Centru din 14 aprilie 2016 și 1 februarie 2017, deciziile CNAS cu privire la sistarea plății pensiei de vârstă și reținerea din pensie în privința unei beneficiare au fost declarate ilegale și au fost anulate.

Avocatul Promo-LEX, Vadim Vieru susține că în astfel de situații, persoanele sunt private ilegal de plăți sociale, în lipsa unor temeiuri legale. În astfel de situații, beneficiarii nu pot elementar să-și procure cele mai necesare servicii și bunuri, din lipsa resurselor financiare.

În concluzia, Asociația Promo-LEX atrage atenția asupra faptului că prin hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțate în legătură cu violări ale Drepturilor Omului în regiunea de est a Republicii Moldova, în cazurile

Ilașcu și alții v. Moldova and Russia [GC], (No. 48787/99, ECHR 2004-VII) și Catan and Others v. Moldova and Russia [GC] (nos. 43370/04, 8252/05 and 18454/06, §§ 102-123, 19 October 2012) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat obligația pozitivă a Republicii Moldova de a proteja drepturile cetățenilor care locuiesc în regiunea transnistreană. Obligația de a achita plățile sociale către locuitorii din stînga Nistrului care au contribuit la bugetul național de asigurări sociale, nu trebuie să fie condiționată de recepționarea unor plăți din fonduri nerecunoscute.

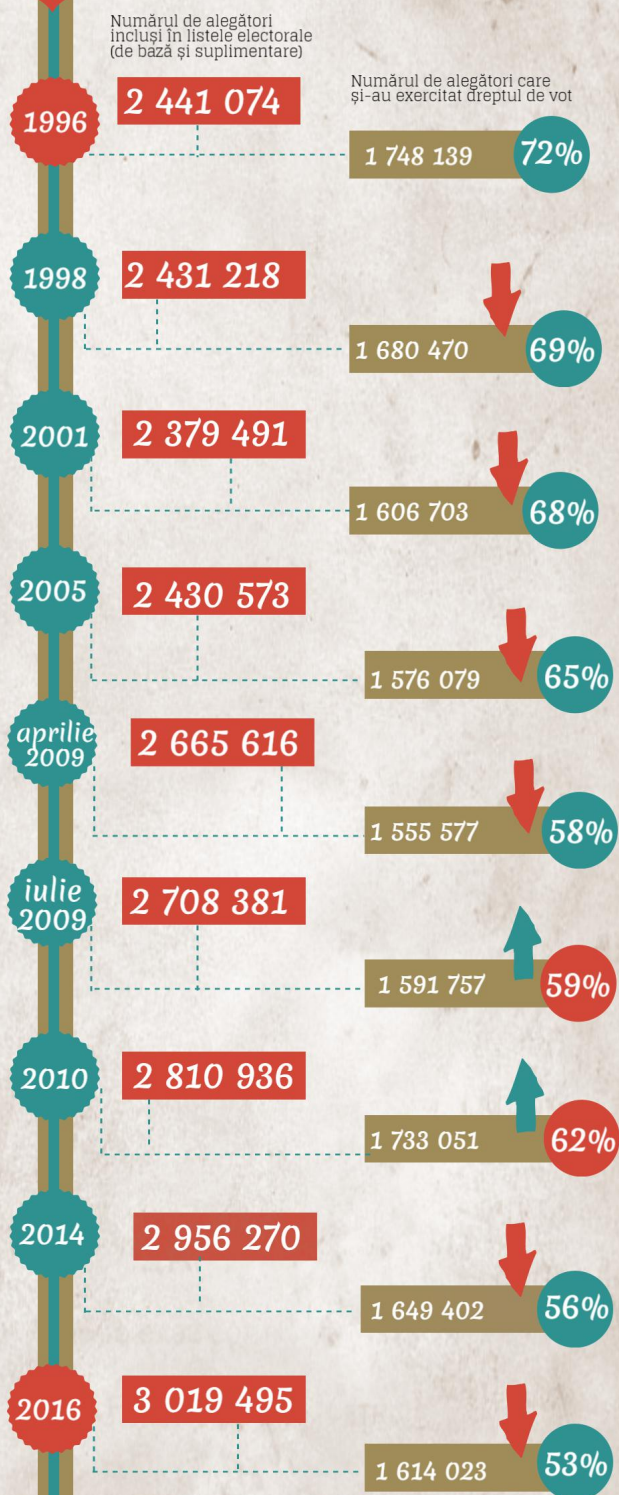
Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel./Fax (+373 22) 45-00-24, e-mail: pr@promolex.md

---

Câți suntem și câți votăm

Câți suntem și câți votăm

Dreptul la vot și exercitarea acestuia - o retrospectivă a alegerilor Parlamentare și Prezidențiale în Republica Moldova 1996 - 2016.

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

YouTube

www.promolex.md

Informațiile privind numărul alegătorilor înscrși în liste și numărul alegătorilor care au participat la scrutinul electoral sunt extrase din Hotărârile Curții Constituționale privind confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare și prezidențiale.

Republica Moldova la CtEDO în 2016. Regres sau evoluție pozitivă?

În scopul sporirii nivelului de informare al societății despre activitatea Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), Centrul de Resurse Juridice din Moldova a analizat activitatea CtEDO pentru anul 2016. Analiza a fost efectuată în baza [Raportului de activitate al CtEDO pentru anul 2016](#) și a studierii jurisprudenței CtEDO în cauzele moldovenești.

Principalele constatări ale anului sunt următoarele:

- în anul 2016, CtEDO a înregistrat 839 de cereri îndreptate împotriva Moldovei, cu 17% mai puțin decât în anul 2015. Se pare că scăderea este determinată, în principal, de descreșterea popularității CtEDO, după ce în anii 2011-2016 CtEDO a respins fără o motivare explicită circa 8,500 de cereri moldovenești. Aceasta a avut un efect descurajant asupra avocaților;
- în pofida reducerii în 2016, numărul cererilor depuse la CtEDO împotriva Moldovei, raportat la populația țării, este foarte mare. La acest capitol, în 2016, Moldova se afla pe locul 7 din cele 47 de țări membre ale Consiliului European. În 2016, moldovenii s-au adresat la CtEDO de 4 ori mai des decât media europeană;
- la 31 decembrie 2016, 1,283 de cereri moldovenești încă așteptau să fie examinate. 93.4% dintre acestea au șanse mari de succes. Acest număr este mai mare decât numărul total de cereri în bază cărora Moldova a fost condamnată în ultimii 20 de ani;
- Până la 31 decembrie 2016, CtEDO a pronunțat 339 de

hotărâri în cauzele moldovenești, dintre care 23 în anul 2016. La acest capitol, Moldova devansează cu mult Germania, Spania sau Olanda, țări care au aderat la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) cu mult timp înaintea Moldovei și au o populație cu mult mai mare decât cea a Moldovei;

- doar în 1.9% din hotărâri, CtEDO a constatat că Republica Moldova nu a violat CEDO;
- cele mai frecvente tipuri de violări constatate de CtEDO în cauzele moldovenești sunt neexecutarea hotărârilor judecătorești (hotărâri mai vechi); anchetarea inadecvată a maltratărilor și deceselor; detenția în condiții proaste; casarea neregulamentară a hotărârilor judecătorești irevocabile; precum și maltratarea sau recurgerea la forța excesivă de către exponenții statului;
- în baza tuturor hotărârilor și deciziilor pronunțate până la 31 decembrie 2016, Republica Moldova a fost obligată să plătească peste EUR 16,200,000 (EUR 236,807 în 2016). Aceasta este mai mult decât întregul buget al instanțelor judecătorești pentru anul 2015.

Anterior, CRJM a efectuat analize similare și pentru anii [2010](#), [2011](#), [2012](#), [2013](#), [2014](#) și [2015](#), iar sinteza datelor privind activitatea Curții Europene a Drepturilor Omului [în anul 2016 poate fi vizualizată aici](#).

Datele statistice și concluziile anului au fost prezentate în cadrul unei conferințe de presă, de către Vladislav GRIBINCEA, președintele CRJM și Alexandru POSTICA, director de programe Promo-LEX.

De asemenea vedeți mai jos un infografic cu informații despre cauzele gestionate de către avocații Promo-LEX la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în 2016.

Promo-LEX la CtEDO în 2016

În anul 2016, în numele beneficiarilor avocați Promo-LEX au reprezentat și câștigat la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului următoarele cauze: Mozer împotriva Moldovei și Federației Ruse; Turturica și Casian împotriva Moldovei și Federației Ruse; Savca împotriva Moldovei.

Violări constatate

violarea art. 3 CEDO – asistență medicală inadecvată și detenția reclamantului în condiții inumane

violarea art. 5 § 1 CEDO – dreptul la libertate și siguranță

violarea art. 9 CEDO – libertatea de gândire, de conștiință și de religie

violarea art. 13 CEDO – dreptul la un recurs efectiv

violarea art. 1 Protocolul nr. 1 CEDO – protecția proprietății

Compensații acordate

11 030

prejudiciu material/EUR

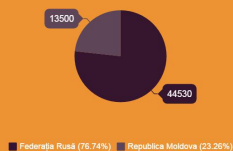
26 000

prejudiciu moral/EUR

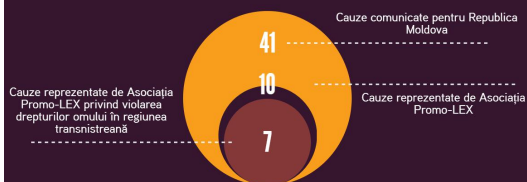
9 000

costuri și cheltuieli/EUR

Cine urmează să achite prejudiciile?

Cauze comunicate în 2016

Promo-LEX online

You Tube

www.promolex.md

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

Concluzia raportului final Promo-LEX de monitorizare a scrutinului prezidențial: Alegerile au fost competitive, parțial libere și organizate satisfăcător

Promo-LEX
a
discutat,
în cadrul
mesei
rotunde
"Radiogra
fia și
evaluarea
alegerilo
r directe
ale
Președint
elui
Republicii

i Moldova din 30 octombrie 2016. Concluzii post-electorale", principalele constatări ale [Raportului Final al Misiunii de Observare a Alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 30 octombrie 2016](#). Evenimentul a adunat

principalii actori implicați în scrutinul prezidențial din toamna 2016.

În deschiderea evenimentului, **Ion Manole, directorul executiv Promo-LEX**, a declarat că, prin intermediul acest exercițiu dorim să înțelegem ce a fost bine în campania electorală, ce a fost rău, care este rolul partidelor, care este rolul societății civile, care sunt aspectele pozitive, ce ar trebui să întreprindem pentru a avea un grad mai ridicat de informare și conștientizare, pentru a avea, în final, un vot conștient din partea cetățenilor. De asemenea, Ion Manole a comunicat că, în perioada dintre alegeri, prin intermediul oficiilor regionale Promo-LEX, vor fi implicați actorii locali și din diverse regiuni în discuțiile și în activitățile pe care le desfășoară societatea civilă, pentru a fi activi nu doar în perioada campaniei electorale.

Președinta CEC, Alina Russu, prezentă la dezbateri, a punctat importanța rolului societății civile în monitorizarea actorilor electorali, spunând că, societatea civilă este unul din actorii cheie care influențează conținutul dezbaterilor publice despre politica internă cât și politica externă într-un stat, și, aici CEC nu este o excepție. De asemenea, monitorizarea alegerilor are drept scop de a crește integritatea și încrederea publicului în procesul electoral. Aceasta a amintit că, societatea civilă influențează activitatea curentă a CEC-ului, și, sigur că, influențează și deciziile care sunt luate, iar deficiențele legislației electorale și legislației conexe, cât și deficiențe în procedurile electorale constatate în raportul final al Misiunii de Observare Promo-LEX vor fi analizate minuțios.

Jurnalistul Vasile Botnaru a declarat că, este extrem de valoros să ne dăm seama tocmai în momentul acesta, după ce s-a ales prin vot direct președintele, ce am făcut, pentru că, un asemenea moment este important și instructiv pentru societate. Vasile Botnaru a spus că, dacă am face o paralelă cu vaccinarea, care este o intervenție deliberată cu o doză care

mobilizează organismul, și dacă ne uităm ce se întâmplă acum între președinție, legislativ și executiv, acum este faza exactă, atunci când organismului slab i s-a introdus un vaccin de „scarlatină”, și noi căutăm anticorpii. În concluzie, acesta a menționat că, dacă organismul va ști să depășească această fază, probabil vom putea spune că suntem pe calea cea dreaptă a democrației.

Într-o constatare generală inițială, **Igor Bucataru, șeful echipei de analiză al Misiunii de Observare Promo-LEX**, a apreciat că, am avut de afaceri cu alegeri generale competitive, pentru că au existat 12 candidați înregistrați, ce au reprezentat întregul spectru de opțiuni politice existent în Republica Moldova. Totodată, Igor Bucătaru a comunicat că, în opinia Promo-LEX, alegerile au fost parțial libere, cu referire la două momente – parțial libere în sensul exprimării votului și de formare a opiniei privind mersul alegerilor. Șeful echipei de analiză Promo-LEX menționează că, restricționarea libertății alegătorilor de peste hotare de a-și exprima votul, precum și de limitarea alegătorilor de a-și forma o opinie, prin acțiunile de PR-negru și manipulare a opiniei publice din campania electorală, prin practici de corupere a alegătorilor și utilizare a resurselor administrative au fost cele câteva momente care au trunchiat conceptul de libertate a alegerilor.

Rezultatele monitorizării financiare a concurenților electorali în cadrul campaniei electorale au fost prezentate de **Cornelia Călin, analistă financiară Promo-LEX**. Aceasta a vorbit despre practica ultimelor campanii electorale, care ne-au demonstrat că lipsa unor prevederi legale și mecanisme riguroase în reglementarea finanțării campaniilor electorale pot duce la unele procese viciate ale scrutinelor. Cornelia Călin a punctat și despre faptul că, utilizarea netransparentă a resurselor în campaniile electorale continuă să genereze inegalitate, inechitate, corupție electorală, abuz de resurse administrative, cât și evaziune fiscală. Pe de altă parte,

analista apreciază că, prin monitorizarea utilizării finanțelor în campaniile electorale din ultimii ani, s-a reușit atragerea atenției principalilor actori, fie concurenți electorali, fie partide politice, fie Comisia Electorală Centrală, la necesitatea reglementării cadrului legal și îmbunătățirea acestuia.

Recomandările Raportului Final al Misiunii de Observare au fost prezentate de Pavel Postica, șeful Misiunii de Observare Promo-LEX. Acestea pot fi lecturate în raportul publicat pe site-ul Promo-LEX.

Varianta electornică a Raportului în limbile română, engleză și rusă poate fi accesată [aici](#).

Misiunea de Observare a Alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 30 octombrie 2016 este finanțată de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ambasada Marii Britanii la Chișinău, National Endowment for Democracy și Consiliul Europei. Opiniile exprimate în rapoartele publice ale Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovschi, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX: GSM 060804022, e-mail: presa@promolex.md